

me bestemmelsen således, at fondsmyndigheden efter indstilling fra bestyrelsen og med justitsministerens samtykke kan tillade, at en fundatsbestemmelse ændres, når bestemmelsen vanskelig kan opfyldes eller er blevet u hensigtsmæssig.

Baggrunden herfor er navnlig, at fonde som tidligere fremhævet i langt de fleste tilfælde skal virke i princippet uden tidsbegrænsning. Som følge af de meget betydelige ændringer i samfundsforholdene, som er sket i de sidste årtier, og som må forventes at ske i den kommende tid, er der efter udvalgets opfattelse behov for en noget friere adgang for bestyrelsen til med fondsmyndighedens og justitsministeriets samtykke at ændre fondens fundats med henblik på at tilpasse bestemmelserne til de ændrede samfundsforhold. Ændringer i de økonomiske forhold, navnlig som følge af inflationen, kan således bevirke, at det økonomiske grundlag for en uændret fortsættelse af fondens virksomhed ikke er til stede. Også ændringer i forholdene inden for de områder, som fonden ifølge sit formål skal uddele midler til, kan bevirke, at en ændring af fundatsen er hensigtsmæssig. Det vil ofte ikke være muligt for stifteren at forudse udviklingen og tage højde for påkrævede ændringer gennem bestemmelser i fundatsen.

Hertil kommer, at der navnlig i ældre fundatser forholdsvis ofte forekommer, at der ikke i fundatsen findes adgang til at foretage ændringer.

Udvalget lægger betydelig vægt på, at fundatsændringer efter § 31 forudsætter et samvirke mellem fondens bestyrelse, fondsmyndigheden og justitsministeren. Herigennem sikres efter udvalgets mening, at den videregående adgang til at foretage ændringer, som bestemmelsen lægger op til, ikke indebærer fare for misbrug til skade for de interesser, som fonden ifølge stifterens bestemmelse skal varetage. Det bemærkes i denne forbindelse, at § 31 ikke medfører indskrænkninger i stifterens adgang til at bestemme, at indstilling fra bestyrelsen om fundatsændring skal ske med kvalificeret majoritet, eller at et udenforstående organ skal samtykke i fundatsændringen.

Udvalget forudsætter, at der ved anvendelsen af bestemmelsen i overensstemmelse med arvelovens § 69 og hidtidig praksis vil blive stillet strengere krav ved ændringer af fon-

dens formålsbestemmelse end ved ændringer, der vedrører fundatsens forvaltningsbestemmelser, herunder bestemmelser, der fastlægger et bestemt maksimum for legatportioners størrelse, eller fastsætter indtægts- eller formuegrænser som vilkår for at modtage ydelser fra fonden. Man finder dog ikke behov for, at dette direkte fastslås i lovteksten. Der skønnes heller ikke behov for i loven at optage den almindelige grundsætning om, at der ikke må ske indskrænkning i aktuelle rettigheder eller berettigede forventninger om ydelser fra fonden.

Afgørelsen efter § 31 kan gå ud på, at en eller flere fundatsbestemmelser ændres. Afgørelsen kan også gå ud på, at fonden sammenlægges med en anden fond, eller at fonden opløses ved uddeling af kapitalen til formålet.

Som nærmere omtalt i bilag I er der gennem længere tid udfoldet bestræbelser for at opløse små fonde, hvis administrationsomkostninger ikke står i forhold til nytten, ligesom et stort antal fonde er blevet sammenlagt. I kraft af dette er der opløst eller sammenlagt ca. 5.000 fonde. Udvalget finder, bl. a. af ressourcehensyn, at dette arbejde bør fortsætte efter de hidtidige retningslinjer. Arbejdet har været baseret på et samarbejde mellem bestyrelsen, tilsynsmyndigheden og justitsministeriet, således at opløsning eller sammenlægning er sket efter ansøgning fra bestyrelsen. På denne baggrund foreslås det, at der i § 31 præciseres, at ændringen efter bestemmelsen kan gå ud på, at en fond sammenlægges med en anden fond, eller at fonden opløses ved uddeling af kapitalen til formålet.

Det foreslås præciseret, at tilladelse til, at kapitalen uddeles, gøres betinget af, at fondens midler er utilstrækkelige til på rimelig måde at opfylde fondens formål. Hvis der ikke i fundatsen er truffet bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde af fondens opløsning, må det påses, at fondens midler anvendes til formål, der så vidt muligt svarer til eller er beslægtet med fondens hidtidige formål. I overensstemmelse med sædvanlige permutationsretlige grundsætninger forudsættes det endvidere, at sammenlægning af fonde kun sker, hvis de fonde, der sammenlægges, har samme eller beslægtede formål.